

עיקרי ההודעות והפרסומים של בנק ישראל בחודשים האחרונים

במהלך שנת 1999 נוספו 85,000 מקומות עבודה

במהלך שנת 1999 גדל מספר המועסקים במשק ב-85,000 עובדים, בעיקר ברביע האחרון של השנה. בניגוד לשנתיים הקודמות, 85% מהגידול במספר המועסקים במהלך 1999 התרכז בסקטור העסקי - אשר קלט 72,000 עובדים חדשים. אינדיקטורים נוספים לשיפור במצב התעסוקה הם העלייה במספר השעות השבועיות למועסק והעלייה בשיעור המועסקים במשרה מלאה - תופעה אופיינית לשלב הראשוני בתהליך התאוששות בפעילות הכלכלית. בנוסף לגידול הטבעי בגילאי כח העבודה האזרחי במהלך 1999 - אשר תרם לעלייה של 78,000 איש ואישה בכח העבודה - הצטרפו למעגל מבקשי העבודה עוד 44,000 איש ואישה בשל השתפרות הסיכויים למצוא תעסוקה - מהם 66% נשים. מספר הבלתי מועסקים גדל במהלך 1999 ב-27,000 והגיע ל-213,500 ברביע האחרון של השנה - 44.3% מהם לא עבדו ב-12 החודשים האחרונים, בהשוואה ל-45.5% ב-1998.

התפתחות מכשירי ההגנה מפני סיכוני שער החליפין של השקל

יתרת מכשירי ההגנה מפני סיכוני שער החליפין של השקל הגיעה בראשית שנת 2000 ל-12 מיליארדי דולר, לעומת 8.5 מיליארדים בשנת 1998 ו-1.3 מיליארדים בשנת 1993. מחזורי המסחר באופציות שקל-דולר בבורסה לניירות ערך בתל-אביב הגיעו בשנת 1999 לכ-370 מיליוני ש"ח בממוצע ליום, לעומת 82 מיליונים בשנים 1996 ו-1997, ו-14 מיליונים בשנים 1994 ו-1995.

התפתחות הנכסים הצמודים למדד בתיק הנכסים הכספיים של הציבור בעשור האחרון

משקלו של הרכיב הצמוד למדד בתיק הנכסים הכספיים של הציבור ירד מכ-65% בסוף שנות ה-80 לכ-39% בסוף שנות ה-90, על רקע הירידה בסביבת האינפלציה. בעשור האחרון עלה משקלן של תוכניות החיסכון, תוכניות הביטוח וקרנות הפנסיה בסך הנכסים הצמודים למדד שבידי הציבור ובמקביל, ירד משקלן של קופות הגמל ואג"ח המוחזקות ישירות ע"י הציבור.

התפתחות שוק מטבע חוץ בישראל מאז יולי 1994

נפח נמסחר היומי בשוק מט"ח בישראל עלה מכ-300 מיליוני דולר בלבד בשנת 1995, לכ-800 מיליון בשנת 1999. בעוד שהמירווח הבינבנקאי במסחר במט"ח בישראל גבוה יותר מזה שבכמה מדינות אחרות, הרי התנודתיות בשער החליפין של השקל הינה, בממוצע, נמוכה יותר. העלייה בנפח המסחר בישראל בשנים האחרונות משקפת, בין היתר, מעורבות גוברת של משקיעים זרים במשק הישראלי. שוק מט"ח בישראל הופך בשנים האחרונות למשוכלל יותר, על רקע המעבר לשיטת מסחר מתקדמת לפני שש שנים, הליברליזציה בשווקים הפיננסיים ואסטרטגיית אי-התערבות של בנק ישראל, על רקע הגמשת משטר שער החליפין.

החוב הממשלתי במחצית השנייה של שנת ה-90

משקל החוב הממשלתי בתוצר הגיע בתום 1999 ל-104% - בדומה לשנת 1997 ולמחצית הראשונה של 1998 - לעומת 109% בסוף 1998. בחמש השנים האחרונות לא חל שינוי במשקלו של החוב הלא-סחיר בסך החוב הממשלתי, והוא נותר בשיעור של כ-38%. על אף הירידה ביחס החוב לתוצר בשנת 1999, רמתו עדיין גבוהה יחסית לרוב המדינות המפותחות ולרמת ה-60%, שנקבעה באמנת מאסטריכט.

גיוס הון על ידי חברות פרטיות ישראליות

בשנת 1999 גייסו חברות ישראליות הון, בארץ ובחו"ל, בהיקף של כ-20 מיליארד ש"ח סכום שהינו הגבוה ביותר בעשור האחרון. בעוד שבמחמש השנים הראשונות של שנות התשעים כ-90 אחוזים מגיוס ההון בממוצע שנתי היה מקומי ורק כ-10 אחוזים גוייסו בחו"ל, הרי שבחמש השנים האחרונות של שנות התשעים גדל משקלו של גיוס ההון בחו"ל והוא הגיע ל-67 אחוזים ב-1999.

השקעות תושבי חוץ במניות במשק הישראלי

ב-1999

בשנת 1999 הסתכמו ההשקעות של תושבי חוץ במניות ישראליות בכ-3.5 מיליארדי דולרים וזאת, בהמשך למגמת עלייה בהן בשנים האחרונות. הנפקותיהן של חברות ישראליות בחו"ל הסתכמו בשנת 1999 בכ-2 מיליארדי דולרים - גידול ניכר בהשוואה להיקפי ההנפקות בשנים האחרונות. לראשונה, נרשמו בבורסה לני"ע בתל-אביב מימושים נטו של תושבי חוץ, שהחלו באוגוסט 1998, בעת המשבר הפיננסי העולמי.

התפתחות ההעברות מחו"ל בעשור האחרון

בעשור האחרון הסתכמו ההעברות למשק הישראלי מחו"ל בסכום של 75 מיליארדי דולר - מחציתן למגזר הציבורי ומחציתן למגזר הפרטי. ההעברות למשק מחו"ל מימנו בעשור האחרון את מרבית הגירעון בחשבון הסחורות, השירותים וגורמי הייצור של מאזן התשלומים, ובכך נמנע גידול משמעותי בחוב החיצוני. משקל ההעברות מחו"ל לסקטור הציבורי בסך ההעברות למשק ירד מכ-64% ב-1990 ל-40% ב-1999. היקף ההעברות למיגזר הפרטי עלה בעשור האחרון, מכ-2 מיליארדי דולר לשנה בראשיתו לכ-5 מיליארדי דולר לשנה בסופו. העברות המיגזר הפרטי לחו"ל גדלו - בעיקר מאז הסרת ההגבלות בתחום הפיקוח על מט"ח במאי 1998 - והגיעו ב-1999 לשיא של כ-700 מיליוני דולר.

ב-1 ביולי 2000 יפוג תוקפה של סדרת שטרי

הכסף הישנה

ב-1 ביולי 2000 יפוג תוקפה של סדרת שטרי הכסף הישנה. עד ה-1 ביולי יוכל הציבור להחליף את השטרות הישנים בשטרות חדשים ללא עמלה בסניפי הבנקים. לאחר מכן, יוכל הציבור להמשיך ולהחליפם ללא עמלה עד תום 2005, בסניפי בנק ישראל בירושלים ובתל-אביב.

השנה ישונה משקל סל המטבעות

בבדיקה השנתית השגרתית שנערכה ע"י מחלקת מט"ח בבנק ישראל נמצא, כי הפער בין משקל הלירה סטרלינג בסל המטבעות - שכלפיו מוגדרת רצועת שער החליפין - לבין משקלו בהרכב סחר החוץ של ישראל בשנת 1999 (יבוא ויצוא של סחורות ושירותים, למעט יהלומים) גבוה מ-2 נקודות האחוז. לפיכך, ב-2/5/00 עודכן הרכב סל המטבעות ומספר יחידות המטבע של כל אחד מהמטבעות המרכיבים אותו השתנה.

התפתחות מדד העמלות של חמשת הבנקים

הגדולים במחצית שניה של 1999

הבנק הבינלאומי הוא הזול ביותר מבין חמשת הבנקים הגדולים, במתן השירותים הבנקאיים השכיחים ביותר במחצית השניה של 1999 ואילו בנק הפועלים הוא הבנק היקר ביותר. מדד העמלות של בנק הפועלים ירד ב-3.2% מאז המחצית הראשונה של 1995 - השיעור הגבוה ביותר מבין חמשת הבנקים הגדולים - ואילו מדד העמלות של בנק המזרחי עלה ב-3.2% באותה תקופה - השיעור הגבוה ביותר. מדד העמלות הממוצע של חמשת הבנקים הגדולים ירד ב-1.3% ריאליית מאז המחצית הראשונה של 1995.

השוואת העלות החודשית עבור החזקת חשבון

עו"ש פרטי למקבלי משכורת, בין חמשת

הבנקים הגדולים - לחודש פברואר 2000

עבור לקוחות בעלי משכורת ומסגרת אשראי של 4,000 ש"ח, הבנק הבינלאומי הוא הזול ביותר ואילו בנק הפועלים הוא היקר ביותר. עבור לקוחות בעלי משכורת ומסגרת אשראי של 7,000 ש"ח, הבנק הבינלאומי הוא הזול ביותר ואילו בנק הפועלים הוא היקר ביותר אם הם אינם מנצלים את מסגרת האשראי או מנצלים מחצית ממנה. בנק דיסקונט הוא היקר ביותר אם הם מנצלים 150% ממסגרת האשראי. עבור לקוחות בעלי משכורת ומסגרת אשראי של 10,000 ש"ח, הבנק הבינלאומי הוא הזול ביותר כאשר הם מנצלים את מסגרת האשראי ואילו בנק לאומי הוא היקר ביותר.

תמצית ההוראות העיקריות בתחום הפיקוח על הבנקים

- המפקח על הבנקים פרסם הוראה לתאגידים הבנקאיים, לפיה עליהם לאפשר למקבלי הלוואות דיור (משכנתא) לבחור בין שלושה מועדי פירעון חלופיים במהלך החודש - ה-1, ה-10 וה-15 בחודש. מטרת ההוראה היא להקל על הלווים לנהל את תזרימיהם המזומנים שלהם ולהתאים את מועד פירעון המשכנתא למועד קבלת משכורתם. ההוראה אינה חלה על הלוואות מכוונות לזכאים ועל הלוואות משלימות.

הקלות על תושבי ישראל יחידים בחובת הדיווח למפקח על מטבע חוץ לגבי השקעותיהם בחו"ל

ניתן פטור מדיווח ליחיד תושב ישאל שיתרת השקעותיו בחו"ל מגיעה עד 5 מיליוני דולרים, במקום חצי מיליון דולר, עד היום. ניתן פטור מדיווח לאזרח ישראל אשר ב-12 החודשים הקודמים למועד הדיווח שהה בארץ פחות מ-180 יום. ניתן פטור מדיווח למשך 3 שנים לעולה חדש וליחיד תושב ישראל ששהה בחו"ל לפחות 7 שנים ברציפות.

סקירות ודו"חות

- פורסם דו"ח בנק ישראל לשנת 1999.
- פורסמה הסקירה השנתית של הפיקוח על מטבע חוץ לשנת 1999.
- פורסמה הסקירה השנתית של המחלקה המוניתרית לשנת 1999.
- פורסם מאזן בנק ישראל לשנת 1999.
- פורסם דו"ח אינפלציה למחצית השניה של 1999.
- פורסמו סקרי חברות לרביע האחרון של שנת 1999 ולרביע הראשון של שנת 2000.
- פורסמה סקירת ההתפתחויות בשוק מטבע החוץ בשנת 1999.
- פורסמה הסקירה השנתית של מחלקת המטבע לשנת 1999.